

De Molenheidevrienden, 40 jaar veldcross in Essen Een onvoltooide kroniek

De Molenheidevrienden. Wie op zoek gaat naar de herkomst van de naam die de vereniging zich toeigende, hoeft niet ver te graven. Ergens halfweg tussen de Nieuwstraat en het Essense stationsgebouw situeert zich de wijk Molenheike. Omkneld door het dorpscentrum in de Nieuwstraat en de Statiewijk aan de andere kant, is er –wellicht iets minder dan pakweg dertig, veertig jaar geleden- nog altijd heel wat activiteit. Onder meer door een aantal goed draaiende winkels en horecazaken.

Anno 1962 zag de gelijknamige wielclub er het daglicht. Het dient gezegd, de term 'wielclub' dekte toen eigenlijk de lading nog niet. De voornaamste doelstelling van de Molenheidevrienden bestond er aanvankelijk immers in steun te verlenen aan jonge renners. Vooral voor Essenaar Willy Michielsens, zoon van Flor, werd er hartstochtelijk gesupporterd.

Dat de vereniging haar bestaansrecht zou verliezen de dag dat Willy de koersfiets aan de haak hing, daaraan was gedacht. Toen Michielsens effectief stopte veranderden de Molenheidevrienden het geweer van schouder en begonnen zij wegkoersen te organiseren. Voor nieuwelingen, junioren, liefhebbers én beroepsrenners.

In 1965 plaatsten de Molenheidevrienden hun eerste veldrit op de kalender. Bestuursleden Albert Van Hooydonck en Louis Baetens waren elders hun licht al eens gaan opsteken. Veldcrossen werden indertijd door de wegrenners aangegrepen om in de winter de conditie op peil te houden en konden toen al rekenen op heel wat publieke belangstelling. En, zo noteerde men in Essen, de renners dienden toen nog niet betaald te worden. De Grote Prijs De Vennekens was geboren.

Steunkaarten

Om de organisatie te financieren, werden door de clubleden huis aan huis steunkaarten verkocht. Een kaartje kostte 20 frank en gaf recht op gratis deelname aan de tombola. De start van het parcours situeerde zich aan café Het Locomotiefke. Vandaar fietsten de renners de Veldweg af om aan het eind ervan de zompige weien in te duiken waardoor zij zich alleen maar met veel gestoemp en geploeter een weg konden banen. Soms gebeurde het dat de wielen er voor de helft in wegzakten.

August Badts won in 1968 de eerste A-velcross in Essen

De sloten en grachten kregen er jaarlijks een grondige beurt. Zonder veel resultaat echter. Een wandeling door de Vennekens leverde je gegarandeerd natte voeten op. Boer Konings, eigenaar van de weien, kende de situatie op zijn duimpje. De organisatoren gingen dan ook al gauw bij hem te raden. Konings wist immers perfect waar er nog enigszins kon gefietst worden;

Solo en Lonka

Het parcours werd in die tijd afgebakend met reclamevlaggetjes van Solo-boter en Lonka-snoepjes. De kleurrijke linten opruimen hoefde niet. Voor de kinderen waren de vlaggetjes hebbedingen die tot het laatste exemplaar mee naar huis werden genomen. De laatste honderd meter richting aankomst werden steeds afgezet met oude elektriciteitskabels waaraan menig supporter zijn 's zondags goed besmeurde.

Niet iedereen was de veldcross in Essen echter even genegen. Enkele middenstanders protesteerden omdat hun handelszaken in de omgeving van de Veldweg op de koersdagen moeilijk te bereiken waren. Voor de Molenheidevrienden zat er niets anders op om de start- en aankomstplaats te verleggen naar de Heikantstraat. Daar kregen zij onderdak in de schuur van boer Loos.

Maar ook de Heikantstraat bleek slechts een tussenstop. Om verschillende redenen zagen de Molenheidevrienden zich begin jaren '90 verplicht om uit te kijken naar een andere locatie voor hun veldcross. Onder impuls van Eric De Vaeminck werd steeds vaker gekozen voor snelle en technische omlopen. Een vereiste waaraan het immer drassige parcours aan de Vennekens helemaal niet beantwoordde.

Een andere wankelende kwestie was de beperkte infrastructuur. Tot dan gingen de renners zich wassen en omkleden bij bereidwillige particulieren ergens in Essen. Verder lokte de veldrit in de grensgemeente jaar op jaar steeds meer toeschouwers. Ook de VIP's hadden intussen hun intrede gedaan in het veldritgebeuren. Om al die mensen op gepaste wijze te ontvangen waren de Molenheidevrienden tot dan toe aangewezen op een tent waar putteke winter de gasbranders die voor de verwarming moesten zorgen wel eens wilden bevriezen. De zoektocht naar een nieuwe omloop waar tegelijkertijd vlakbij een betere infrastructuur voorhanden was, dreigde een aartsmoeilijke opgave te worden. Vraag was immers, waar in hemelsnaam én in Essen naartoe?

Mallenaar Paul Herijgers stond in '94 en '95 op het hoogste schavotje in Essen

Klooster

Tot Herman Suykerbuyk voor een deus ex machina zorgde. Deze voormalige Essense burgemeester bracht de Molenheidevrienden in contact met de paters Redemptoristen in Rouwmoer. Met een zee van groen in de onmiddellijke omgeving van het klooster en het aanpalende college leek de Rouwmoer de ideale stek om er een veldritparcours uit te tekenen. De ruime sporthal van het college bood alle faciliteiten voor de verzorging van de renners en om de duizenden supporters te ontvangen. Alle problemen in één klap opgelost. Vraag was alleen: zouden de paters wel oren hebben naar de verzuchtingen van de Molenheidevrienden ?

Een kloostergemeenschap en een volks veldritgebeuren. Wat zich als een onverenigbare combinatie aankondigde, bleek in werkelijkheid gepiept in een mum van tijd. De Molenheidevrienden kregen de zegen van de paters en daarmee was de eerste GP Rouwmoer in 1995, gewonnen door Paul Herijgers, een feit.

Sindsdien zitten de Molenheidevrienden gebeiteld en heeft de veldcross in Essen de wind in de zeilen. Als geen ander beseft het gemeentebestuur dat de GP Rouwmoer met jaarlijks duizenden toeschouwers de grensgemeente mee op de kaart helpt zetten. De gemeente zorgt dan ook stevast voor de broodnodige logistieke steun.

GVA-trofee

Wat ooit begon als een folkloristisch evenement van een heel beperkte omvang is intussen uitgegroeid tot een semi-professioneel megagebeuren. Vooral sinds de dag dat de GP Rouwmoer een stek kreeg in de schoot van het regelmatigheids criterium de GVA-trofee. Dat heeft vandaag zo zijn gevolgen op organisatorisch gebied. Om alle klussen tijdig te klaren doen de Molenheidevrienden de week vooraf, de dag zelf én voor de opruim beroep op zo'n 150 bereidwillige medewerkers. Ook de vrouwen van de leden doen hun duit in het zakje en zijn nauw betrokken bij de organisatie.

Kostte een inkomticket in '65 amper 20 frank, dan betaalt de toeschouwer nu 9 €. Over het budget dat heel de happening bekostigt, wordt naar goede Belgische gewoonte in alle talen gezwegen. Enig vergelijk is er wellicht niet meer bij. De begroting van toen is verveelvoudigd. Kan ook niet anders als je, zoals de Molenheidevrienden, de laatste jaren erin slaagt om telkens de wereldtop aan de start te krijgen.

Wat het engageren van het deelnemersveld betreft, onderhandelen alle organisatoren van de GVA-trofee gezamenlijk. Het staat iedereen vrij om daarbuiten nog een renner apart vast te leggen. Plaats voor zotte dingen is er in Essen nooit geweest. Als je 10 € ontvangt, moet je er geen 15 uitgeven. Zo luidt het credo in de grensgemeente.

En dat is in eerste instantie de verdienste van het bestuur van de Molenheidevrienden In heel haar bestaan kende de vereniging welgeteld 2 voorzitters en evenveel secretarissen. Bij de oprichting in 1962 werd Louis Bogers gekozen als voorzitter en Frans Bernaards als secretaris.

Paplepel

Voorzitter Bogers werd opgevolgd door René Van Hooydonck, secretaris Bernaards door Cis Michiels. Een duo dat met hart en ziel verknocht is aan al wat met koers en wielrennen te maken heeft. René trok als ukkie met zijn pa reeds naar alle koersen in het Vlaamse land en hielp van jongs af aan bij de organisatie van de veldcross in eigen dorp. Ook Cis kreeg de liefde voor het koersgebeuren met de paplepel binnen. Niet verwonderlijk als je weet dat pa Michiels een belangrijke hand had in de organisatie van de Schaal Sels en de wielersesdagse in het Antwerpse Sportpaleis. Vast staat dat het duo, dat momenteel bij de Molenheidevrienden de lijnen uitzet, elkaar perfect aanvult.

Klaus Peter Thaler, de eerste wereldkampioen die in '77 de cross in Essen op zijn naam schreef

Voorzitter Van Hooydonck, die jaarlijks het parcours uittekent, is een man van de daad. Veel liever dan zich te mengen in het officiële gedoe, is hij aanwezig op het terrein om erop toe te zien dat alles tot in de puntjes geregeld is. Secretaris Cis Michiels, tevens lid van het hoofdbestuur van de KBWB, bekommert zich om de administratie en is de spreekbuis van de vereniging.

Een succesformule die zorgt voor een groeiend aantal toeschouwers op de GP Rouwmoer -2.500 vorig jaar- en een pak lovende commentaren. Zo valt het op dat de wielersesdagse Essen steevast bestempelen als een gezellige cross om bij te wonen. Een leuk gegeven rekening houdend met het feit dat binnen een bestek van enkele weken onder andere ook in Lille, Hoogstraten, Loenhout en buurgemeente Kalmthout eveneens belangrijke veldritten op het programma staan.

Van echte concurrentie is er echter geen sprake, zo beweren de Molenheidevrienden. Iedere organisator gaat zijn weegs en doet zijn ding naar best vermogen en kunnen. En de renners die kiezen toch voor de crossen die in hun schema passen.

Nobele onbekenden

De lijst van de winnaars van de Essense veldrit begint in 1965 met Guy Goossens (categorie B). In 1968 kregen de Molenheidevrienden een stek op de wedstrijdkalender voor veldrenners die aantraden in de categorie A. Gust Badts stond toen op het hoogste schavotje.

In de loop van de verdere jaren kreeg de Essense veldrit winnaars wiens namen de wielersliefhebbers van nu wellicht nog maar weinig zeggen. Nobele onbekenden als Freddy Nijs, Geert Wildeboer, Ludo de Rey en andere Walter Marijnissens.

Daarnaast pronkte er de voorbije decennia ook heel schoon volk op het erepodium in Essen. Waaronder liefst 11 wereldkampioenen. Chronologisch op een rijtje geplaatst waren dat Klaus Peter Thaler, Hennie Stamsnijder, Henk Baars, Roland Liboton, Danny De Bie, Paul Herrygers, Adri Van der Poel, Richard Groenendaal, Sven Nijs, Bart Wellens en Mario de Clercq.

Sven Nys was in Essen reeds tweemaal aan het feest: in 1998 en 2002

Afrodite

Elke vereniging, haar naam waardig, heeft een vast stamlokaal. De Molenheidevrienden vormen op deze regel geen uitzondering. Toen de vereniging in '62 boven het doopvont werd gehouden, gebeurde dat in café Molenheike bij kastelein Leon Van Ginderen.

Toen Leon het wat later als cafébaas voor bekeken hield, vonden de Molenheidevrienden onderdak in het Locomotiefke in de Spoorwegstraat. Dat de zaak zich buiten het gehucht Molenheike bevond, daaraan viel niet te verhelpen. Besprekingen met andere stamineehouders draaiden immers op niets uit. Dat het Locomotiefke later omgedoopt werd in Afrodite bracht geen veranderingen in de bezigheden en doelstellingen van de Molenheidevrienden. Ook de pintjes behielden er hun voortreffelijke smaak.

Maar ook Afrodite bleek maar een voorlopige halte in de odyssee van de Essense wielerclub. Van daaruit ging het richting duivenlokaal Verbroedering, nog steeds in de Spoorwegstraat. Sinds enkele jaren zijn de Molenheidevrienden opnieuw thuis, zo zou je kunnen stellen. Want Café 't Volkshuis, het huidig stamlokaal van de Molenheidevrienden, bevindt zich in het hart van de gelijknamige wijk.

Pak Anekdoten

Veertig jaar veldcross organiseren, dat levert een pak anekdoten op. Mensen blijven immers mensen, een cliché dat weinig betoog hoeft. Verder betekent een veldrit ergens te velde in het Vlaamse land naast koers ook steevast een stukje kermis. Kermis met bier-, jenever- en eettentjes allerhande zoals die alleen bij ons te bezoeken vallen. In Essen is dat niet anders. En dan wil er wel eens wat gebeuren dat op voorhand niet in het draaiboek is opgenomen. Een greep uit 4 decennia Essense 'cross-faits divers'.

* Zoals reeds eerder aangehaald, stond of viel in de jaren stillekens het financieel welslagen van de veldrit met de verkoop van steunkaarten en tombolaloten. Een bestuurslid van de Molenheidevrienden, eigenaar van een winkel, smeedt er als hoofdprijs ooit een wasmachine tegenaan.

Een geste die door één enkele collega echter niet naar waarde werd geschat. De man die met 'een over-mijn-lijk-mentaliteit' voor veel tegenwind zorgde, runde immers een wasserij en zag zijn klantenbestand in het gedrang komen. De discussies terzake zijn als hilarisch geboekstaafd.

* De eerste renner die in Essen ooit betaald werd, was Flory Ongenae. Flory, destijds een topper wat hij in '67 al bewees door de 3de editie van de Essense veldrit op zijn naam te schrijven, streek 500 frank op. Toen geen onaardig bedrag. De centen betaalde voorzitter Louis Bogers uit eigen zak.

Nederlander Richard Groenendaal liet in '97 alle Belgische favorieten achter zich.

* Halfweg de jaren '90 verkasten de Molenheidevrienden met hun veldcross naar de terreinen van het college op de Rouwmoer. De vijver midden in de studententuin daar wordt telkens netjes met linten afgespannen. Niet dat er in Essen wordt getwijfeld aan de stuurvaardigheid van de renners.

Rekening houdend met de wetenschap dat de jenevertent vlakbij is en dat de avond eind december vroeg invalt, wordt zulks veeleer gedaan om een eventuele onvoorzichtige toeschouwer van een nat pak te vrijwaren.

Molenheidevrienden en aanverwanten daarentegen worden geacht op het parcours en omstreken de weg te vinden als in hun eigen broekzak. Toch werd bij één van de vorige edities een medewerker uit de plas gehaald. Door het ijs gezakt terwijl hij een houten paal uit het water wilde halen, naar verluidt...

* Van Pollentier en zijn legendarische peer was nog geen sprake en de man over wie wij het hier verderop hebben was blijkbaar zijn tijd niet vooruit. Anders... In één van de crossen betwist op het terrein aan de Vennekens reed de virtuele winnaar zoveel voorsprong bijeen dat hij onmogelijk nog door zijn belagers kon bijgebeend worden. Tot de speaker van dienst in de allerlaatste ronde omriep dat de eerste drie in de rangschikking verwacht werden op de dopingcontrole. De renner die heel de cross met veel overmacht had gedomineerd, eindigde vierde...

* Op Daniele Pontoni heeft de grensgemeente het zo niet begrepen. Toen de Italiaan nr. 1 stond op de world ranking én in eigen land bovendien nog kampioen werd, wist hij hetzelfde jaar in Essen een dik contract te versieren. Iedereen bij de Molenheidevrienden was ervan overtuigd dat Pontoni hier voor vuurwerk ging zorgen.

Dat pakte echter anders uit. Signore Daniele maakte er niet meer dan een verplicht nummertje van, fietste met de handen bovenop het stuur zijn rondjes, eindigde 25ste, werd net niet gedubbeld, streek zijn centen op en verdween doodgemoedereerd richting bella Italia. Pontoni was niet de enige die de Molenheidevrienden op die manier bij de neus nam. De Fransman Miguel Martinez, ooit wereldkampioen bij de beloften, deed dezelfde 'stunt' later nog eens dunnetjes over.

* De veldcross op de Vennekens was lang een tweedaagse happening. Na de liefhebbers en later de beroepsrenners op zaterdag was het zondag aan de niet aangeslotenen om hun kunsten te tonen. Na de laatste koers kwamen de renners aanschuiven om hun prijzengeld in ontvangst te nemen.

Nooit was er een vuiltje aan de lucht tot op een keer...Paniek alom en het bestuur in alle staten want het koffertje met de centen bleek spoorloos. Pas na ontzettend veel geharrewar herinnerde de secretaris, nog een beetje 'onder de indruk' van de nabesprekingen daags voordien, zich vaag dat hij het geldkistje had achtergelaten op de bagagedrager van zijn fiets.

De bewuste tweewieler met geldkoffer stond netjes geparkeerd aan de ingang van de tent. Een plek, waarlangs in de loop van de namiddag honderden mensen passeerden. In het koffertje ontbrak geen cent.

En tot slot, ongelooflijk maar toch waar. Roland Liboton, die zijn laatste cross in Essen won, werd in zijn glorie tijd gevolgd door een schare hondstrouwe supporters. Toch daagden zijn fans ooit in de grensgemeente op, daags nadat de koers verreden was.

Verleden jaar stond er in de GP Rouwmoer, net zoals in zoveel andere crossen, geen maat op Bartje Wellens. Afwachten of de witte uit Vorselaar opnieuw zo'n succesjaar lukt.

GP Rouwmoer 2004

Zaterdag 18 december staat de Grote Prijs Rouwmoer op de kalender. Het zal dan de 40ste opeenvolgende keer zijn dat de Molenheidevrienden in Essen een veldrit organiseren. Zonder meer een bijzondere prestatie. Mocht het een koers worden met de nodige spankracht en een dito ontknoping zou dat iedereen, toeschouwers en organisatoren, uiteraard erg plezieren.

De Molenheidevrienden hebben hun jubileumuitgave alvast gekruid met enkele nieuwe ingrediënten. Zo is er de Formule 1 start. Net zoals de bolides op de Formule 1 circuits krijgen de renners pas wanneer het groene licht aanfloeft het signaal om het gashendel open te draaien.

Was de start de vorige jaren telkens een eind van de omloop verwijderd, dan situeert het vertrek zich nu vlak voor de collegebouwen. Van daar sprinten Wellens & co over het asfalt richting Mariaheem waar het rechtsaf de wei ingaat. De startprocedure speelt zich af voor de neus van de wielierliefhebbers, wat de kijkwaarde van de GP Rouwmoer alleen maar vergroot.

Brug

In de studententuin waar de renners bij elke doortocht rondjes draaien, besliste de hoge zandheuvel in het verleden al vaak over winst en verlies. Dit obstakel krijgt er als scherprechter een 'collega' bij. De Molenheidevrienden wisten namelijk beslag te leggen op een houten brug die een stek krijgt niet ver van de materiaalpost. Het gevaarte is 3 m breed, bijna even hoog en 14 m lang. "De eerste keren fietsen de renners dat ding met gemak op. Naar het eind van de koers toe betekent zo'n brug een fikse bijkomende inspanning.", weet parcoursbouwer René Van Hooydonck.

Verder is er de jeugdinitiatie. Het jonge volkje krijgt in de voormiddag de kans om in het kielzog van ex-profs als Edwig Van Hooydonck, Rudy De Bie en Paul Herijgers een deel van het parcours af te peddelen. De zwaarste hindernissen worden daarbij links gelaten. Alle leerlingen van de Essense lagere scholen werden in dit verband reeds aangeschreven en de reactie was overweldigend. Voor alle deelnemers ligt er een prijs én een inkomkaart voor de echte veldcross klaar.

Kortom, alles is voorhanden om van de GP Rouwmoer, editie 2004, een spektakelstuk van formaat te maken. Verleden jaar daagden er in de grensgemeente naar schatting 2.500 wielierliefhebbers op. "Ik pin mij niet vast op een aantal.", zegt secretaris Cis Michiels. "Wij gaan er echter van uit dat dat er dit jaar een pak meer zullen zijn. De GVA-trofee, het regelmatigheids criterium dat na Oudenaarde en Niel Essen voor de derde manche aandoet, haalt het op punten ruim van de Superprestige. En dat vertaalt zich overal in een groeiend aantal toeschouwers."

Rest nog de vraag wie de 40ste veldcross in Essen op zijn naam gaat schrijven. Volgt Bart Wellens na zijn prachtige overwinning van verleden jaar zichzelf op of is het zijn eeuwige rivaal Sven Nys die dit keer met de bloemen zwaait. Gepolst naar een pronostiek weigert het duo Van Hooydonck-Michiels nog voor de echte aanvang het crosseizoen al diep in de glazen bol te loeren. "Vast staat dat Nys en Wellens altijd tot de kanshebbers behoren. Maar vergeet zeker Mario De Clerq niet. Ondanks zijn

leeftijd is Mario nog altijd even tuk op buit en zou hij dit seizoen niet alleen in Essen wel eens voor de verrassing kunnen zorgen.”, zo klinkt het in koor.

Het bestuur van de Molenheidevrienden. Hun GP Rouwmoer, editie 2004, belooft een spektakelstuk van formaat te worden.

Oktober 2004
Luc Kerstens